

УДК 811.112.2

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-32>

Олена ЩЕРБАК

кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької мови, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, вул. Графська, 2, м. Ніжин, Україна, 16600, lenadfkz2@ukr.net

ORCID: 0000-0001-9495-4355

Бібліографічний опис статті: Щербак, О. (2022). Лінгвориторичні стратегії зображення російсько-української війни 2022 року (на матеріалі повідомлень німецькомовного сайту tagesschau.de). *Актуальні питання іноземної філології*, 16, 219–225, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-32>

ЛІНГВОРИТОРИЧНІ СТРАТЕГІЇ ЗОБРАЖЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2022 РОКУ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІДОМЛЕНЬ НІМЕЦЬКОМОВНОГО САЙТУ TAGESSCHAU.DE)

Стаття присвячена дослідженню лінгвориторичного аспекту текстобудови новинних повідомлень німецькомовного сайту tagesschau.de, у яких висвітлюється повномасштабне вторгнення Росії в Україну.

Мета дослідження полягає у виокремленні лінгвориторичних стратегій та тактик, які структурують тексти новин про війну в Україні у 2022 році. У ході дослідження враховано, що продуценти сучасних новинних повідомлень послуговуються надбанням античних риторів та використовують під час створення текстів новин риторичні етапи текстобудови, а також обирають риторичні способи впливу, які охоплюють пафос і етос. Тому для досягнення поставленої мети у статті використано комплексну методику аналізу з залученням лінгвориторичного, компонентного й контекстуального методів. Метод лінгвориторичного аналізу спрямований на виокремлення стратегій і тактик, підпорядкованих канонам, що включають інвенцію (вибір способу впливу); диспозицію (розташування номінативних одиниць у тексті); елокуцію (вербалізація змісту), а також риторичні способи впливу. Метод компонентного аналізу застосовано для визначення семантичної структури предикатів з метою виокремлення риторичних стратегій. Метод контекстуального аналізу задіяно для виявлення функціонування одиниць, підпорядкованих у текстах новин риторичним тактикам.

Наукова новизна дослідження полягає в теоретико-практичному обґрунтуванні залучення лінгвориторичних способів впливу на реципієнтів у текстах новинних повідомлень про воєнні події в Україні. У роботі змодельовано організацію німецькомовних новин з залученням риторичних стратегій і тактик, призначених для впливу через пафос і етос. Виявлено, що риторичні стратегії впливу через пафос визначають будову текстів, звернених до потреби у безпеці, а вплив через етос реалізуються предикативними одиницями, семантика яких пов'язана із загальнолюдськими цінностями.

Ключові слова: етос, лінгвориторична стратегія, лінгвориторична тактика, номінативна одиниця, пафос.

Olena SHCHERBAK

PhD in Philology, Senior Lecturer at the Department of German Language, Nizhyn State Gogol-University, Grafьska 2, Nizhyn, Ukraine, 16600, lenadfkz2@ukr.net

ORCID: 0000-0001-9495-4355

To cite this article: Shcherbak, O. (2022). Lihvorytorychni stratehii zobrazhennia rosiisko-ukrainskoi viiny 2022 roku (na materialii povidomlen nimetskomovnoho saitutagesschau.de) [Linguorhetoric strategies of depicting Russian-ukrainian war in 2022 (a sample of news texts of the German site tagesschau.de)]. *Current Issues of Foreign Philology*, 16, 219–225, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-32>

LINGUORHETORIC STRATEGIES OF DEPICTING RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN 2022 (A SAMPLE OF NEWS TEXTS OF THE GERMAN SITE TAGESSCHAU.DE)

The article is dedicated to the study of linguorhetoric aspects of the textual construction of news reports on the German website tagesschau.de, which cover the full-scale Russian invasion of Ukraine.

The purpose of the research is to identify linguorhetoric strategies and tactics that structure news texts about the war in Ukraine in 2022. The study takes into account that the producers of modern news reports rely on the heritage of ancient rhetors and use rhetorical stages of text construction when creating news texts, as well as modes of persuasion, which include pathos and ethos. Therefore, in order to achieve this goal, the article uses a complex method of analysis involving linguorhetoric, component and contextual methods. The method of linguorhetoric analysis is aimed at identifying strategies and tactics that are subject to the canons including invention (topic and argument choice); disposition (location of nominative units in the text); eloquence (verbalization of the content), as well as rhetorical modes of persuasion. The method of component analysis is used to determine the semantic structure of predicates in order to identify rhetorical strategies. The method of contextual analysis is implemented to identify the functions of nominative units dependent on the rhetorical tactics in the news texts.

The scientific novelty of the study lies in the theoretical and practical justification of the usage of linguorhetoric ways of influencing recipients in news texts about military events in Ukraine. The paper investigates the layout of German news with the help of rhetorical strategies and tactics designed to influence through pathos and ethos. It has been found that rhetorical strategies of persuasion through pathos determine the structure of texts appealing to the security need, and persuasion through ethos is realized by predicative units, the semantics of which is related to universal values.

Key words: linguorhetoric strategy, linguorhetoric tactic, nominative unit, ethos, pathos.

У сучасному світі ефективно функціонує маніпулювання суспільною думкою із застосуванням різноманітних інформаційних технологій. Найефективнішими елементами цих технологій є інтернет-новини, які тлумачимо як сукупність текстів, які містять важливу й актуальну інформацію, що стосується певної сфери життя суспільства, та поширюються комп'ютерним каналом передачі інформації (Shcherbak, 2016, p. 5). Найбільш перспективні дослідження інтернет-новин зосереджені на їх маніпулятивній функції, чим зумовлене наше звернення до лінгвориторики, яка вивчає будову текстів в аспекті їх впливу на аудиторію. В арсеналі продуцентів новинних повідомлень існують лінгвориторичні методики їх створення, які здійснюють вплив на реципієнтів через звернення до риторичної аргументації, що містить психологічні (етос і пафос) та логічні (логос) доводи.

Актуальність статті визначається підвищеним інтересом мовознавців до вивчення особливостей лінгвориторичного підходу у створенні текстів новин з метою виявлення їх прихованого маніпулятивного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень інтернет-новин довів, що їх маніпулятивна функція вивчається здебільшого в когнітивно-риторичному аспекті (Lukianets, 2016; Lykina, V., & Potapenko, 2022; Mishchenko, 2017; Potapenko, S. & Shcherbak, O., 2020; Talavira, 2020). Відомо, що новини претендують на об'єктивне висвітлення подій у країні та світі, однак професор С. І. Потапенко довів у своїй монографії (Potapenko, 2021), що жодна новина не може бути об'єктивною, адже продуценти текстів новинних повідомлень окреслюють події крізь призму свого сприйняття та,

так чи інакше, висловлюють своє власне ставлення до подій або їх учасників, впливаючи на думку реципієнтів. Погляди вченого поділяє дослідниця медійного дискурсу А. І. Набок, яка вивчає виявлення ефектів об'єктивного і суб'єктивного представлення простору в текстах англомовних інтернет-новин (Nabok, 2019) та також ставить у своїх розвідках під сумнів об'єктивність новинних повідомлень. Науковці наголошують, що мета будь-якого повідомлення полягає у маніпулюванні свідомістю реципієнтів. У цьому контексті на допомогу журналістам приходять лінгвориторика, яка поєднує принципи класичного вчення з сучасною риторикою і лінгвістикою та призначена на продукування тексту «з урахуванням потреб людини, які визначають його зміст, лінеаризацію і вибір номінативних одиниць» (Potapenko, 2014, p. 128). **Мета дослідження** полягає у виокремленні лінгвориторичних стратегій та тактик, які структурують тексти новин про війну в Україні у 2022 році.

Виклад основного матеріалу дослідження. При створенні текстів новинних повідомлень журналісти звертаються до надбань античних риторів, враховуючи такі етапи створення тексту: інвенція, елокуція та диспозиція. Інвенція спрямована на вибір способу апелювання до реципієнтів: через етос, логос або пафос. На етапі диспозиції продуценти текстів звертають увагу на розташування номінативних одиниць, які обираються на етапі елокуції. У цьому контексті лінгвістичний інтерес становлять лінгвориторичні стратегії і тактики, які структурують тексти новинних повідомлень, зокрема німецькомовного новинного сайту tagesschau.de, з метою встановлення впливу на німець-

комовного реципієнта. Виклад інформації у структурних частинах текстів новин – заголовку, вступі, блоці головної події, прикінцевому абзаці та фоновому блоці – підпорядкований стратегіям і тактикам, які визначають кореляцію предикативних вузлів – предикатів і актантів, визначаючи структуру тексту.

Повномасштабне російське вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року призвело до того, що в новинних повідомленнях журналісти апелюють до втрати безпеки, тобто втратою однієї з базових потреб людини, звертаючись до пафосу, який у сучасній риторичі пов'язаний із задоволенням або незадоволенням потреб людини. Тому найпоширенішою стратегією організації німецькомовних інтернет-новин стала *стратегія зображення втрати безпеки*, яка реалізується предикатами, вербалізованими дієсловами, які семантично можна поділити на дві групи. До першої групи належать дієслова на позначення попередження (*warnen*) та закидів / звинувачення (*vorwerfen*), нейтральні комунікативні дієслова (*sagen, betonen, informieren, signalisieren, befürchten, warnen, mitteilen, sich aussprechen, erklären*), однак, у сполученні з номінативними одиницями на позначення джерела загрози, їх нейтральність нівелюється.

З-поміж виокремлених заголовків новинних повідомлень можна навести такі приклади, що реалізують стратегію зображення втрати безпеки: *Biden warnt Russland erneut vor Angriff* (16.02.2022); *Ukraine-Konflikt: London wirft Russland Einflussnahme vor* (23.01.2022); *USA werfen Separatisten "zynisches" Manöver vor* (18.02.2022); *Guterres erklärte, der Krieg verschärfe sich und werde stündlich zerstörerischer und unberechenbarer* (22.03.2022).

До другої групи дієслів, що реалізують стратегію зображення втрати безпеки, належать такі, що позначають вторгнення (*einmarschieren, okkupieren, besetzen, stürmen, einziehen, angreifen, anstürmen*), до прикладу, вони трапляються у таких заголовках: *Schon seit Wochen werfen die USA Russland vor, in die Ukraine einmarschieren und den Vorwand dafür inszenieren zu wollen* (04.02.2022); *Großbritannien hat Russland vorgeworfen, in der Ukraine eine prorussische Führung einsetzen zu wollen* (23.01.2022).

Стратегія зображення втрати безпеки підпорядковує *тактику ідентифікації адре-*

сата повідомлення, тактику ідентифікації інструмента загрози, тактику ідентифікації джерела загрози та тактику ідентифікації цілі загрози.

Тактика ідентифікації адресата повідомлення вербалізується антропонімами (*Biden, Charles Michel*), адресними іменами на позначення політиків (*UN-Generalsekretär Antonio Guterres, Kardinal Reinhard Marx, die Regierende Bürgermeisterin Franziska Giffey, EU-Ratspräsident Charles Michel*), які висловлюють своє занепокоєння стосовно війни в Україні, топонімами у метонімічному значенні (*Großbritannien, die USA, Berlin*), або посиланням на інформаційні агенції та журналістів (*die Nachrichtenagentur AFP, die Nachrichtenagentur Reuters, ARD-Korrespondent Danko Handrick*).

Тактика ідентифікації адресата повідомлення взаємодіє з *тактикою ідентифікації інструмента загрози*, яка призначена для позначення засобу виявлення загрози та вербалізується загальними іменниками із семантикою нападу (*Angriff, Anschlag, Aggression, Einmarsch, Invasion, Einfall, Offensive, Sturm, Attacke, Cyberangriffe*), конфлікту (*Auseinandersetzung, Konflikt*). Часто ці іменники утворюють у німецькомовних новинних повідомленнях складні іменники з компонентом *Ukraine (Ukraine-Konflikt)*.

Тактика ідентифікації інструмента загрози невід'ємно пов'язана з *тактикою ідентифікації джерела загрози*, яка реалізується топонімами у метонімічному значенні (*Russland, Moskau*), а також словосполученнями, у яких прикметник *russisch* сполучається із загальними іменниками на позначення уряду або військових угруповань: *die russische Regierung, die russischen Streitkräfte, die russischen Truppen*.

Тактика ідентифікації цілі загрози, тобто об'єкта, на який направлена агресія, представлена топонімом – *die Ukraine*.

Розглянемо реалізацію *стратегії зображення втрати безпеки* на прикладі статті *Biden warnt Russland erneut vor Angriff*, представленої на сайті tagesschau.de від 16 лютого 2022 року. Із заголовку зрозуміло, що на етапі інвенції продуценти тексту новини обрали тему повідомлення, яка звернена до пафосу, а саме до втрати безпеки. Заголовний присудок, вербалізований дієсловом *warnen*, повторюється у вступному блоці (*US-Präsident Biden*

hat Moskau erneut vor einem Einmarsch in die Ukraine gewarnt – zugleich äußerte er Hoffnung auf eine diplomatische Lösung), блоці головної події (*US-Präsident Joe Biden hält eine russische Invasion der Ukraine immer noch für möglich. Jüngste Äußerungen aus Moskau, wonach Soldaten von der Grenze zur Ukraine abgezogen würden, seien bislang nicht unabhängig bestätigt worden, sagte Biden im Weißen Haus*) та прикінцевому абзаці (*Der US-Präsident warnte die russische Regierung auch vor “asymmetrischen” Attacken auf Ziele in den USA und bei verbündeten Staaten*). У наведених прикладах присудок **warnen**, взаємодіє з присудками, вираженими у вступі словосполученням *Hoffnung äußern*, у боці головної події – комунікативними дієсловами *für möglich halten* та *sagen*.

На диспозитивно-елокутивному етапі автор новинного повідомлення обрав для реалізації стратегії зображення втрати безпеки *тактику ідентифікації адресата повідомлення, тактику ідентифікації інструмента загрози, тактику ідентифікації джерела загрози та тактику ідентифікації цілі загрози*.

Тактика ідентифікації адресата повідомлення виражена антропонімом *Biden* у заголовку, адресним іменем *US-Präsident Biden* у вступі, адресним іменем *US-Präsident Joe Biden* та антропонімом *Biden* у блоці головної події, а також класифікатором *der US-Präsident* – у прикінцевому абзаці. У всіх структурних боках тексту новини одиниці, які ідентифікують адресата повідомлення, займають ініціальні позиції, що свідчить про високий статус особи. Крім того, іменування президента США у заголовку лише на прізвище свідчить про те, що він відомий німецькомовній аудиторії та не потребує додаткової ідентифікації.

Тактика ідентифікації адресата повідомлення взаємодіє з *тактикою ідентифікації джерела загрози* у всіх структурних блоках тексту новини та виражена метонімізованим топонімом *Russland* у заголовку, метонімізованим топонімом *Moskau* та словосполученням *eine russische Invasion* – у блоці головної події, а також словосполученням *die russische Regierung* – у прикінцевому абзаці.

Статус адресата повідомлення та джерела загрози відрізняються не лише завдяки диспозиції, тобто за способом розташування у тексті одиниць, що їх іменують, а й елокутивно – за

способом відбору одиниць на позначення учасників подій: учасник події з найвищим статусом позначається антропонімами та класифікаторами, а учасник події з найнижчим статусом – метонімізованими топонімами та загальними іменниками.

У свою чергу *тактика ідентифікації джерела загрози* взаємодіє з *тактикою ідентифікації інструмента загрози*, яка вербалізована загальними іменниками *Angriff* та *Einmarsch* у заголовку та вступі відповідно, словосполученнями *eine russische Invasion* та *“asymmetrische” Attacken* – у блоці головної події та прикінцевому абзаці відповідно.

Тактика ідентифікації цілі загрози вербалізується у вступі та блоці головної події топонімом *die Ukraine*, а у прикінцевому абзаці – топонімом *die USA* та словосполученням *verbündete Staaten*. Зазначені одиниці свідчать про те, що джерело загрози має три цілі.

На початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну увесь світ став на сторону нашої країни, що відображено у текстах німецькомовних новинних повідомлень *лінгвориторичною стратегією зображення солідарності*. Зазначена стратегія реалізується присудками, вираженими словосполученнями на позначення виходу на вулиці (*auf die Straße gehen, durch die Straßen ziehen*), дієсловами, що позначають зібрання (*zusammenkommen, sich versammeln*), протест (*protestieren*), участь (*sich beteiligen, beitragen, sich einschalten, sich einreihen, mitmachen*), вимоги (*fordern, verlangen*), а також на позначення солідарності дієсловом *sich solidarisieren* та словосполученнями *die Solidarität zeigen, sich solidarisch zeigen*. Прикладами заголовків, у яких реалізується стратегія зображення солідарності, є *Weltweit zeigen Menschen ihre Solidarität mit der Ukraine* (26.02.2022); *Demonstrationen für die Ukraine: Solidarität in Blau-Gelb* (25.02.2022); *Hollywood solidarisiert sich mit der Ukraine* (01.03.2022).

Стратегія зображення солідарності реалізується взаємодією п'ятьох тактик: *ідентифікації агенса, квантитативною, локативною, ідентифікації інструменту виявлення солідарності, тактикою ідентифікації бенефактива*.

Тактика ідентифікації агенса вербалізується загальними іменниками на позначення демонстрантів (*Demonstranten, Demonstrierende, Demo-Teilnehmer, Verbände, Gewerkschaften,*

Menschen) та сполучається з *квантитативною тактикою* на позначення кількості демонстрантів. Ця тактика реалізується кількісними числівниками (*Hundert, Zehntausende*), сполученням прийменників з числівниками та іменниками (*bis zu 30.000 Menschen, etwa 10.000 Menschen*), а також прислівників з числівниками / та іменниками (*über 100.000, rund 2000 Menschen*).

Локативна тактика реалізується томонімами, що називають країни (*Deutschland, Großbritannien, Italien, Frankreich, Lettland*), міста (*Paris, London, München, Hamburg, Riga, Rom, Düsseldorf, Erfurt*) та континент *Europa*, а також словосполученнями на позначення конкретних місць пересування або перебування демонстрантів у містах (*durch die Innenstadt zum ukrainischen Generalkonsulat, an der Piazza San Giovanni in Laterano, im Zentrum der französischen Hauptstadt, am Trafalgar Square, durch die Straßen der lettischen Hauptstadt Riga, vor dem Kanzleramt*).

Тактика ідентифікації інструменту призначена для позначення способу виявлення солідарності. Цю тактику вербалізують загальні іменники, які позначають, з одного боку, власне демонстрації та протести (*Demonstration, Protest, Kundgebung, Solidaritätskundgebung, Friedensdemos, Schweigemärsche, Mahnwachen, Protestveranstaltung*), а з іншого, українську символіку складними іменниками (*Ukraine-Flaggen*), словосполученнями, у склад яких уходить прикметник *ukrainisch (ukrainische Fahnen, ukrainische Nationalfarben)*, а також словосполученнями з національними кольорами прапора України (*Kleidungsstücke in blau und gelb, Stars in Blau-Gelb*).

Тактика ідентифікації бенефактива призначена для іменування учасника ситуації, який має від її здійснення користь чи шкоду. У нашому випадку бенефактивом виступає народ України, який позначається метонімізованим топонімом *die Ukraine*, а також словосполученнями *die Menschen in dem schwer umkämpften Land, Symbole für Mut und Prinzipien*, які характеризують українців.

Приклад реалізації *стратегії зображення солідарності* демонструє новинне повідомлення під назвою *“Stoppt diesen Wahnsinn”: Antikriegs-Demos in Europa* від 24 лютого 2022 року, представлене на німецькомовному сайті tagesschau.de.

Заголовний складний іменник *Antikriegs-Demos* привертає увагу читачької аудиторії до загальнолюдських цінностей – до миру та взаємодопомоги у його досягненні, тобто автор повідомлення на інвенційному етапі текстопобудови використав апелювання до етосу. Заклик *“Stoppt diesen Wahnsinn”* з вимогою припинити війну повторюється у вступі, взаємодіючи з предикатом *protestieren* у цьому ж блоці (*“Stoppt diesen Wahnsinn”: In Berlin, Paris, Warschau und Den Haag protestierten Hunderte Menschen gegen die russische Invasion in der Ukraine*) та предикатом *sich versammeln* та словосполученням *an j-s Seite stehen* у блоці головної події (*In Paris versammelten sich ebenfalls mehrere hundert Menschen vor der russischen Botschaft. ... Einer von Ihnen sagte, die Welt stehe an der Seite der Ukraine und gegen Putin*).

Виокремленні предикати підпорядковують номінативні одиниці, що вербалізують *тактику ідентифікації агенса* у вступі та блоці головної події загальним іменником *Menschen*, який сполучається з квантитативами *Hundert* та *hundert*, які реалізують відповідно *квантитативну тактику*, а також загальним іменником *die Welt* у блоці головної події. В аналізованому новинному повідомленні локативна тактика представлена топонімом *Europa* у заголовку та топонімами *Berlin, Paris, Warschau und Den Haag*, а також словосполученням *vor der russischen Botschaft* у блоці головної події. Розташування у тексті виокремлених одиниць акцентує їх ієрархію: найважливішим є позначення Європи, яка згадується у заголовку, а найменш важливим російська амбасада, про яку згадують наприкінці повідомлення. З локативною тактикою взаємодіє тактика ідентифікації інструменту, представлена у заголовку загальним іменником *Antikriegs-Demos*.

Тактика ідентифікації бенефактива призначена в аналізованій статті для іменування учасників ситуації, які мають користь та шкоду від її здійснення. Так, бенефактив, який має користь, представлений топонімом *die Ukraine* у вступі та блоці головної події. Натомість бенефактив, який має шкоду від ситуації, представлений загальним іменником *Wahnsinn* у заголовку та вступі, також словосполученням *die russische Invasion in der Ukraine* у вступі та антропонімом *Putin* у фінальній позиції блоку головної події. Така диспозиція одиниць на позначення

бенефактивів знижує статус Путіна в аналізованому повідомленні.

Отже, текстопобудова німецькомовних новин, що здійснюють вплив на реципієнтів через апеляцію до пафосу й етосу, представлена ієрархією, за якої стратегії, обрані на етапі інвенції, реалізуються предикатами. На диспозитивно-елокутивному етапі визначаються тактики, які представлені номінативними одиницями, що ідентифікують, конкретизують, характеризують

учасників події та локалізують місце подій. Вибір одиниць для ідентифікації учасників та складників подій, а також їх представлення в ініціальній або фінальній позиції структурних блоків новини може підвищувати або знижувати статус особи, чим вдало користуються продуценти текстів новин, щоб вплинути на сприйняття інформації реципієнтами. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у зіставному аспекті лінгвориторичного аналізу текстів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блажко М. І., Католик Т. О. Лінгвістичні засоби втілення євроскептицизму в німецькомовному електоральному дискурсі. Література та культура Полісся. Вип. 90. Серія «Філологічні науки». № 7. Ніжин, 2018. С. 268–276.
2. Лук'янець Г. Г. Колороніміка англomовного новинного Інтернет-дискурсу: когнітивно-риторичний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук; 10.02.04. Київ, 2016. 21 с.
3. Міщенко Т. В. Когнітивно-риторичні функції фразеологізмів в англomовному журнальному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук; 10.02.04. Ніжин, 2017. 262 с.
4. Набок А. І. Виявлення ефектів об'єктивного і суб'єктивного представлення простору в текстах англomовних інтернет-новин: когнітивне підґрунтя. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2019. № 40. Том 3. С. 110–113.
5. Потапенко С. И. Когнитивная медиа-риторика: бытование конфликта-кризиса в англоязычных интернет-новостях : монография. Киев : Издательский центр КНЛУ, 2021. 299 с.
6. Потапенко С. И. Когнитивная риторика потребностей: стратегии построения англоязычных текстов новостей. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2014. Вип. 2. С. 126–137.
7. Талавіра Н. М. Конструкційна основа представлення інаугураційної промови в новинних текстах. *Південний архів (філологічні науки)*. 2020. № 81. С. 81–85.
8. Щербак О. М. Дискурс німецькомовних інтернет-новин: лінгвориторичний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук; 10.02.04. Одеса, 2016. 20 с.
9. Lykina V., Potapenko S. Rhetoric of direct and indirect notation of concepts: the procedure of transformation of an idea into an effect. *Amazonia Investiga*, 2022. 11 (50), 152–160.
10. Potapenko S., Shcherbak O. Conflict – Crisis Hierarchy in English News Discourse: Cognitive Rhetorical Perspective. *Research in Language*. Volume 18, Issue 4 (2020). Pp. 53–67.

REFERENCES:

1. Blazhko, M. I. & Katolyk, T. O. (2018). Lnhvistychni zasoby vtillennia yevroskeptytsyzmu v nimetskomovnomu elektoralnomu dyskursi [Linguistic means of embodying euroscepticism in German-speaking electoral discourse]. *Literatura ta kultura Polissia – Literature and culture of Polissya*, 90, 268–276. [in Ukrainian]
2. Lukianets, H. H. (2016). Koloronimika anhlomovnoho novynnoho Internet-dyskursu: kohnityvno-rytorychnyi aspekt [Coloronyms of English-language news online discourse: cognitive-rhetorical aspect]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv. [in Ukrainian]
3. Mishchenko, T. V. (2017). Kohnityvno-rytorychni funktzii frazeolohizmiv v anhlomovnomu zhurnalnomu dyskursi [Cognitive-rhetorical functions of phraseology in English journalistic discourse]. Candidate's thesis. Nizhyn. [in Ukrainian]
4. Nabok, A. I. (2019). Vyiavlennia efektyv obiektyvnoho i subiektyvnoho predstavlennia prostoru v tekstakh anhlomovnykh internet-novyn: kohnityvne pidgruntia [Identifying the effects of objective and subjective representation of space in English-language online news texts: a cognitive basis]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanities University*, 40, 3, 110–113. [in Ukrainian]
5. Potapenko, S. I. (2014) Kognitivnaia ritorika potrebnosti: strategii postroeniia angloiazychnykh tekstov novostei [Cognitive rhetoric of needs: Strategies for constructing English-language news texts]. *Odeskyi lnhvistychnyi visnyk – Odessa Linguistic Bulletin*, 2, 126–137. [in Russian]
6. Potapenko, S. I. (2021). Kognitivnaia media-ritorika: bytovanie konflikta-krizisa v angloiazychnykh internet-novostiakh [Cognitive media rhetoric: Conflict-Crisis in English online news]. Kyiv : Izdatelskii tsentr KNLU. [in Russian]

7. Shcherbak, O. M. (2016). *Dyskurs nimetskomovnykh internet-novyn: lnhvorytorychnyi aspekt* [Discourse of German-language Internet news: linguistic-rhetorical aspect]. Extended abstract of candidate's thesis. Odessa. [in Ukrainian]
8. Talavira, N. M. (2020). *Konstruksiina osnova predstavleniia inahuratsiinoi promovy v novynnykh tekstakh* [Constructive basis for the presentation of the inaugural speech in news texts]. *Pivdennyi arkhiv (filolohichni nauky) – Southern Archives (philological sciences)*, 81, 81–85. [in Ukrainian]
9. Lykina, V., & Potapenko, S. (2022). Rhetoric of direct and indirect notation of concepts: the procedure of transformation of an idea into an effect. *Amazonia Investiga*, 11 (50), 152–160. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.50.02.15>
10. Potapenko, S. & Shcherbak, O. (2020). Conflict – Crisis Hierarchy in English News Discourse: Cognitive Rhetorical Perspective. *Research in Language*. Volume 18, Issue 4 (2020). Pp. 53–67.